

Герасимов С. В.

к.т.н., с.н.с., Харківський університет Повітряних Сил, м. Харків

Наконечний О. А.

к.т.н., доцент, ХНАДУ, м. Харків

Батурін О. П.

студент, ХНАДУ, м. Харків

ШЛЯХИ ПЕРЕВЕДЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ВИМІРЮВАЛЬНИХ ПРИЛАДІВ НА ЕКСПЛУАТАЦІЮ ЗА ТЕХНІЧНИМ СТАНОМ ДЛЯ МОНІТОРИНГУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Екологічне забезпечення діяльності військових підрозділів представляє комплекс організаційно-технічних заходів, які здійснюються в підрозділах і спрямовані на охорону та відновлення навколишнього природного середовища в процесі діяльності військ, а також на забезпечення виконання військами завдань за призначенням в умовах впливу екологічно несприятливих антропогенних та природних факторів. Метою екологічного забезпечення військ є досягнення екологічної безпеки усіх видів діяльності та захист особового складу, озброєння і військової техніки в умовах впливу екологічно несприятливих антропогенних і природних факторів, а також охорона навколишнього природного середовища у місцях дислокації та розташування військ та інших військових об'єктів.

Одним з головних завдань екологічного забезпечення військ є проведення екологічного моніторингу, який представляє собою систему повторних цілеспрямованих спостережень за параметрами природного середовища в динаміці. Моніторинг має три ступеня: спостереження, оцінка стану та прогноз можливих змін.

В останній час розроблено багато вимірювальних приладів для моніторингу навколишнього середовища, в тому числі атмосферного повітря. Ці прилади забезпечують збір, обробку, накопичення та

збереження інформації про параметри навколишнього середовища, а саме: атмосфери, води, ґрунтів, продуктів харчування тощо.

Однак гострий дефіцит грошових і матеріальних ресурсів не дозволяє закуповувати новітні зразки вимірювальних приладів для моніторингу навколишнього середовища для потреб військових підрозділів. Тому в військах продовжується експлуатація відповідних вимірювальних приладів з вичерпаним технічним ресурсом. Крім того, гостро стоїть проблема перевірки технічного стану вимірювальних приладів для моніторингу навколишнього середовища у зв'язку з недосконалістю або навіть відсутністю еталонної бази (наприклад, для параметрів радіоактивного випромінювання, параметрів електромагнітних полів тощо).

Ці фактори збільшують ймовірність застосування при моніторингу навколишнього середовища метрологічно несправних (з прихованою відмовою) вимірювальних приладів, тобто приладів, які знаходяться в технічно справному стані, але значення їх відліків не відповідає дійсності. Тому актуальною науковою задачею вирішення проблеми підтримання вимірювальних приладів для моніторингу навколишнього середовища в справному стані є розробка пропозицій щодо підвищення їх метрологічної надійності та удосконалення методів проведення їх метрологічного обслуговування.

Результати проведених досліджень дозволили визначити, що для підтримання вимірювальних приладів в справному стані, особливо в умовах подовження їх технічного ресурсу (підвищення ймовірності застосування справних приладів при моніторингу), необхідно зменшити інтервали проведення метрологічного обслуговування, що, в свою чергу, приведе до підвищення необхідного часу на проведення калібрування (регулювання) приладів. При переведенні вимірювальних приладів для моніторингу навколишнього середовища на експлуатацію за технічним станом необхідно вирішити наступне:

- надати науково-обґрунтовані методичні рекомендації щодо виконання робіт під час експлуатації вимірювальних приладів за технічним станом;
- визначити, обґрунтувати та виконати необхідні цільові роботи щодо підвищення надійності вимірювальних приладів;
- дослідити причини відмови вимірювальних приладів та розробити профілактичні заходи;
- провести аналіз інформаційних документів про технічний стан вимірювальних приладів і статистичних даних про їх несправності з метою розробки рекомендацій та профілактичних технічних заходів щодо підвищення їх надійності.

Корнійченко А. Б.

Курсант, Національна академія Національної гвардії України, м. Харків

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОЇ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ

Військова вимірювальна техніка (ВВТ) є частиною військової техніки, що застосовується для метрологічного обслуговування озброєння та військової техніки, вимірювання та контролю параметрів об'єктів військового призначення, отримання інформації в процесі діагностування, профілактики, лікування та охорони здоров'я особового складу, забезпечення єдності, точності та своєчасності вимірювань. Експлуатація ВВТ являє собою сукупність заходів з її обліку та введення в експлуатацію, підготовки і застосування її за призначенням, підтримання в справному стані і постійній готовності до застосування за призначенням.

На цей час відсутні деталізовані керівні документи, які б в повній мірі висвітлювали зміст заходів з організації експлуатації ВВТ. Зокрема, нерозкритими залишаються питання організації єдиної системи обліку ВВТ,